

Protokoll från Hållbarhetsberednings sammanträde

Tid: 2024-05-06, kl. 09:00- 11:35

Plats: Rum Saxonsky, Region Skåne, Dockplatsen 26, Malmö

Beslutande

Tony Rahm (M), ordförande

Petra Bergquist (S), vice ordförande

Preben Karlsson (S)

Jan-Åke Isaksson (SD)

Tobias Petersson (V)

Simon Nilsson (KD)

Rikard Lind (L)

Ersättare

Peter Rimsby (M)

Daniel Petersson (SD)

Övriga

Anna Åkerberg, hållbarhetschef

Tony Fagerberg, miljöstrateg, § 5

Gloria Raushill, controller, § 5

Anna Appलगren, sekreterare

§ 3 Val av justeringsperson

Petra Bergquist (S) utses att jämte ordföranden justera protokollet.

§ 4 Verksamhetsinformation

1. Gröna finanser/gröna obligationer, *Gustaf Öhrvik, finanschef*
 2. Uppdatering av klimat-och energistrategi, *Tove Zellman, miljöstrateg*
 3. Planering för 2024
 4. Revidering av miljöprogrammet
-

§ 5 Region Skånes Miljöredovisning 2023

Ärendenummer: 2024-POL000196

Hållbarhetsberednings beslut

Hållbarhetsberedningen föreslår regionstyrelsen föreslå regionfullmäktige:

1. Regionfullmäktige fastställer miljöredovisningen för Region Skåne avseende år 2023.

Hållbarhetsberedningen beslutar för egen del

1. Hållbarhetsberedningen uppdrar till hållbarhetschefen att i miljöredovisningen för 2024 och framåt inkludera redovisning av den totala och utbyggnaden av förnyelsebar energi, samt effekten av densamma i relation till Region Skånes totala energibehov och regionens ökande energibehov samt förtydliga vilka stora utsläppskällor som Region Skåne i nuläget saknar information om.

Reservationer

Petra Bergqvist (S) och Preben Karlsson (S) reserverar sig mot beslutet.

Protokollsanteckning

Tobias Petersson (V) lämnar bifogad anteckning till protokollet.

Sammanfattning

I miljöredovisningen följs upp Region Skånes interna och externa miljöarbete under år 2023. Miljöredovisningen är förvaltningsövergripande och utgår från mål och skrivningar i Miljöprogram för Region Skåne 2030.

Yrkanden

Ordföranden yrkar, med instämmande av Tobias Petersson (V), bifall till ordförandens reviderade förslag innebärande att i kommande miljöredovisningar redovisa den totala och utbyggnaden av förnyelsebar energi, samt effekten av

densamma i relation till Region Skånes totala energibehov och regionens ökande energibehov samt att i miljöredovisningen förtydliga vilka stora utsläppskällor som Region Skåne i nuläget saknar information om.

Ordföranden finner att det finns ett förslag till beslut och att hållbarhetsberedningen beslutar i enlighet med det.

Därefter yrkar Petra Bergquist (S), med instämmande av Tobias Petersson (V), bifall till eget tilläggsförslag innebärande följande:

1. att hållbarhetsberedningen ska utreda hur miljökraven vid upphandlingar följs upp och på vilka kriterier miljökraven ställs.
2. att ge hållbarhetschefen i uppdrag att återkomma med förslag på mätbara delmål för genomförandet av Miljöprogram för Region Skåne 2030.
3. att föreslå regionstyrelsen att uppdra åt Fastighets- och Servicenämnden att utreda på eller vid vilka av regionens sjukhusbyggnader och övriga fastigheter det är möjligt att installera solceller.

Ordföranden yrkar avslag på yrkandet från Petra Bergqvist (S). Ordföranden ställer proposition på Petra Bergquists (S) yrkande och finner att hållbarhetsberedningen beslutar att avslå det.

Omröstning begärs.

Följande voteringsproposition läses upp och godkänns av hållbarhetsberedningen:

Den som vill bifalla ordförandens avslagsyrkande röstar ja.

Den som vill bifalla yrkandet från Petra Bergquist (S) röstar nej.

Omröstning genomförs och utfaller med fyra JA-röster och tre NEJ-röster.

Ja-röster ges av Jan-Åke Isaksson (SD), Rikard Lind (L), Simon Nilsson (KD) och Tony Rahm (M)

Nej-röster ges av Petra Bergquist (S), Preben Karlsson (S) och Tobias Petersson (V).

Hållbarhetsberedningen har därmed beslutat att avslå yrkandet från Petra Bergquist.

I ärendet finns följande dokument

1. Beslutsförslag 2024-04-26
2. Miljöredovisning 2023

Vid protokollet

Anna Appelgren
sekreterare

Tony Rahm (M)
Ordförande

Petra Bergquist (S)
Vice ordförande

Reservation

Socialdemokraterna i Region Skåne

Hållbarhetsberedningen 2024-05-06

2. Region Skånes miljöredovisning 2023

Miljöprogram för Region Skåne 2030 implementerades i november 2021. I år kommer en tredjedel av programtiden ha passerat. Insatser har gjorts och en del resultat går åt rätt håll men det är tydligt att arbetet för att minska regionens miljö- och klimatavtryck måste stärkas de kommande åren. Miljöredovisningen anger flera processer, utredningar och strategier som antingen är i ett tidigt skede eller som måste till för att föra arbetet framåt.

Socialdemokraterna är fortsatt oroade över utvecklingen som synliggörs i miljöredovisningen samt att det fortfarande saknas mätbara delmål för att kunna bedöma måluppfyllelsen.

Några exempel på områden med negativ utveckling:

- Minst 60 procent av Region Skånes livsmedelskonsumtion ska utgöras av ekologiska livsmedel till 2030. För att uppnå målet ska i första hand ekologiska, närproducerade livsmedel väljas och i andra hand ekologiska livsmedel. Mellan 2017 och 2021 låg den ekologiska andelen livsmedel inom spannet 37—47 procent (37 procent 2021). Under 2022 var andelen ekologiska livsmedel strax under 30 procent. 2023 sjönk andelen ekologiska livsmedel till 25 procent.
- Region Skåne ska minska klimatpåverkan från en genomsnittlig måltid till högst 0,5 kg koldioxidekvivalenter till utgången av 2030. 2022 var resultatet 0,80 kg CO₂e. Resultatet för 2023 uppgick till 0,82 kg CO₂e per portion.
- Region Skåne ska minska mängden kommunalt avfall med 40 procent, till utgången av 2030 jämfört med 2019 års nivå. Resultatet från 2023 visar att mängden kommunalt avfall som produceras inom hälso- och sjukvården har ökat med 6 procent.
- Till 2030 ska Region Skåne minska utsläppet av lustgas och anestesigaser med 50 procent jämfört med 2019 års nivå. 2022 var resultatet 12 procent lägre än basnivån. Resultatet för 2023 visar att det sammanlagda resultatet för utsläpp av lustgas och anestesigaser har minskat 9 procent jämfört med 2019.
- Region Skåne ska ha 100 procent fossilbränslefria landbaserade transporter till 2030. Resultatet för 2023 är 80,2 procent, vilket även motsvarar en minskning i andelen fossilbränslefria drivmedel jämfört med 2022. Resultatet för den särskilda kollektivtrafiken (serviceresor) uppgick till 60 procent. 2022 var resultatet 68 procent.

Det är emellanåt svårt att tolka miljöredovisningen i förhållande till miljöprogrammets mål. Till exempel är ett av målen att Region Skåne ska installera anläggningar för produktion av förnybar el på egenägda fastigheter där det är möjligt. Redovisningen svarar inte på om det har tillkommit nya några nya anläggningar för produktion av förnybar el eller om den installerade effekten totalt sett har ökat eller inte.

Under en del av målen beskrivs hur resultat inte kan redovisas då det saknas systemstöd för att kunna mäta och analysera resultat eller att det inte finns något referensvärde för att kunna jämföra utvecklingen. Till exempel för indirekta växthusgasutsläpp från varor av textil, plast, gummi och metall, återvunna material, klimatpåverkan från byggskede och kommunalt avfall i hyrda fastigheter.

Reservation

Socialdemokraterna i Region Skåne

Syftet med miljöprogrammets långsiktiga mål måste vara att minska Region Skånes negativa miljöpåverkan och bryta negativa trender som och att främja de positiva. Det handlar således om att kartlägga var utmaningar och potential finns och utforma strategier för att driva utvecklingen mot en resurseffektiv och cirkulär ekonomi, låg klimatpåverkan och en frisk och hälsosam miljö.

Socialdemokraterna yrkade därför

- Att Hållbarhetsberedningen ska utreda hur miljökraven vid upphandlingar följs upp och på vilka kriterier miljökraven ställs.
- Att ge hållbarhetschefen i uppdrag att återkomma med förslag på mätbara delmål för genomförandet av Miljöprogram för Region Skåne 2030.
- Att föreslå regionstyrelsen att uppdra åt Fastighets- och Servicenämnden att utreda på eller vid vilka av regionens sjukhusbyggnader och övriga fastigheter det är möjligt att installera solceller.

Då våra yrkanden inte vann gehör reserverar vi oss.

För Socialdemokraterna i Hållbarhetsberedningen
Petra Bergquist, gruppleddare (S)

Protokolls anteckning

Miljöredovisningen 2023.

Region Skånes miljömål är satta för att möta ett föränderligt klimat, för att bevara miljö och för att skapa ett hållbart Region Skåne för framtida generationer. Målen är satta för att uppnås 2030, vi är snart halvvägs och vi har mycket långt kvar. Det finns vissa positiva trender, men i stora drag så är det en mycket dystert läsning som borde få styrande borglighet att omgående se över styrande organ och på riktigt satsa för att nå fastslagna mål och för att på så vis säkra regionens miljö för framtida generationer. I nuvarande takt och med nuvarande intention går vi i stället mot en mycket mörk framtid.

Vi i Vänsterpartiet ser med fasa på den utveckling som presenteras, både när det gäller resultaten som i stort, som nära på totalt saknar framsteg, men där till osäkerheten och svårigheten att få en samlad bild, då regionens verksamhet är enormt uppdelad, och utlokaliserad på privata ägare med otalig mängd underleverantörer, och kontrakterade externa leverantörer så skapar detta en totalt omöjligt att veta hur det är, hur det går och hur vi ska kunna styra.

Exempel på hur externt kontrakterade leverantörer drar ner oss: När det gäller Fossilbränslefria landtransporter så uppnår region Skåne till 97% vilket givet är bra. Men inom denna mycket stora grupp så finns inte lika bra resultat, försämringar. Tex om man tittar på privata leverantörer så har man 1) enbart kunnat granska 2 leverantörer av alla, (hur många som finns verkar oklart) till detta så uppnår dessa två enbart 64%, det är således dessa som är orsaken till att vi ej når målen om total fossilbränslefria transporter (mål 100 % fossilbränslefritt till 2030).

Vi ser att energin från solenergi ökar med 5%, dock så minskar produktionen av el från vind. Så den totala summan och resultatet är nära försumbart, där till så ska man ha med sig att målet är "att regionen ska installera anläggningar för produktion av förnybar el på egna fastigheter, där det är möjligt". Frågan är ju då, hur stor del utgör den egna förnybara produktionen av regionens totala behov? Och hur stor andel av vårt totala behov täcks av egen producerad el? Här måste det gå att göra mycket mer.

När det gäller utsläpp från lustgas och andra medicinska gaser så gör vi framsteg vad gäller flera gaser, förutom just lustgas som ökar med 44%, detta i relation till att målet är minus 50% till 2030. Här har vi ett exempel då vi vet att denna ökning sker, men inte varför och inte hur vi / eller annan enhet kan eller tänker agera för att de ska komma till rätat med problemet.

När vi tittar på klimatbokslutet så ser vi än dystrare siffror, vi kan läsa att flyget ökat med 20% - långt ifrån vad som borde vara verkligheten. Vi ser att vi släpper ut nära 120 000 ton CO₂, detta är en minskning. Men då ska vi ha med oss att väldigt många utsläpp inte är med.

Förvaltningen skriver själva "För närvarande framgår enbart utsläppskällor för vilka Region Skåne har tillgång till data. Det finns dock stora utsläppskällor såsom byggnation, energianvändning i hyrda fastigheter, inköp av läkemedel med flera" som så att säga inte är med. Så även om vi 2023 minskar med 4% (vilket i sig inte uppnår målen) så finns ett mörkertal som troligen sätter oss på ökande utsläpp 2023, och där med är vi längre från målen i år, än när vi började. Rådande politik för oss således bakåt.

Sedan ska man ha med sig redovisningens komplexitet, matsvinnet minskar (-12% 2023). Men det är även så att stora enheter som Malmö har börjat mäta annorlunda, så resultatet bör ses som osäkert. Där till så ökar klimatpåverkan per serverad måltid, så hela miljöpåverkan från vad regionen dagligen serverar följer inte uppsatta mål utan det motsatta. (MÅL: minskad CO2 per måltid ska minska med 40% men ökar, Matsvinn ska halveras men minskar enbart med 12%).

Baserat på ovan brister så yrkade Vänsterpartiet vid beredningsmötet om följande:

- Att i miljöredovisningen redovisa, den totala och utbyggnaden av förnyelsebar energi, samt effekten av densamma i relation till Region Skånes totala energibehov och regionens ökande energibehov.
- Att i miljöredovisningen förtydliga vilka stora utsläppskällor som Region Skåne i nuläget saknar information om.

Båda dessa yrkanden fick bifall och kommer inkluderas vid kommande redovisning.

Vi i Vänsterpartiet yrkade även bifall till Socialdemokraternas yrkanden om utredning för bättre miljökrav vid upphandling, att beredningen ska arbeta fram delmål för miljöprogrammet och för ökad solesproduktion på regionens sjukhusbyggnader.

För Vänsterpartiet

Tobias Petersson

Detta dokument har signerats av

Användarnamn: Rahm, Tony (168330)

Titel:

Datum: tisdag, 14 maj 2024, 23:00 W. Europe Daylight Time

Innebörd: Godkänd

=====

Användarnamn: Bergquist, Petra (248143)

Titel:

Datum: onsdag, 15 maj 2024, 16:25 W. Europe Daylight Time

Innebörd: Godkänd

=====